

**Doporučení v oblasti digitální agendy pro
novou vládu České republiky**

Úvod

V době, kdy v Česku začíná fungovat nová vláda, vstupuje Evropská unie do klíčového období digitální transformace. Téma digitální agendy je sice na programu Evropské unie již několik let, ale až nyní nabývá na významu a jeho akcelerace v následujících letech bude zásadní jak pro ekonomický rozvoj a konkurenceschopnost, tak pro udržitelnou a bezpečnou budoucnost Evropy, jednotlivých členských států i občanů. Nová vláda tak bude čelit výzvě, jak nejlépe implementovat a rozvíjet domácí digitální politiku, a tím podporovat potřebnou transformaci Česka ve znalostní ekonomiku, ale také aktivně přispívat ke strategickým prioritám EU v této oblasti a určovat jejich podobu do budoucna.

Digital Council proto předkládá soubor doporučení, určených pro nastavení jasného směru Česka v digitální agendě. Obecným cílem vlády na evropské úrovni by mělo být zařazení mezi lídry v oblasti snižování regulační zátěže digitální ekonomiky a posílení podpory startupů a inovací. V rámci domácí digitální agendy je vedle zjednodušování podnikání klíčové dobře nastavit novou digitální legislativu a vedle podpory digitální ekonomiky také posílit digitální dovednosti občanů a konečně dotáhnout digitalizaci státních a municipálních agend.

Autoři tohoto dokumentu jsou si vědomi, že vláda musí v oblasti digitální politiky stanovovat priority a nakládat s omezenými personálními i finančními zdroji. Digitální agenda však v současnosti tvoří vzájemně provázaný systém, v němž dlouhodobé opomíjení kterékoliv klíčové oblasti nevyhnutelně oslabuje funkčnost celku. Regulace, implementace evropského práva, podpora inovací, rozvoj digitálních dovedností i digitalizace veřejné správy proto vyžadují koordinovaný, kontinuální a strategický přístup.

Níže uvedená doporučení je proto třeba chápat jako vzájemně se doplňující soubor opatření, nikoli jako izolované návrhy, z nichž lze některé bez následků vypustit. Pouze jejich kombinace umožní České republice udržet a dále rozvíjet pozici aktivního a sebevědomého aktéra evropské digitální politiky, který dokáže efektivně využívat evropské nástroje a zároveň podporovat technologický rozvoj, inovace a konkurenceschopnost domácí ekonomiky.

Kontext současné situace

A) Hlavní témata digitální agendy EU 2024–2029

Evropská unie staví digitální agendu mezi své nejvyšší priority pro období 2024 až 2029, přičemž digitální transformace je považována za klíčový faktor pro konkurenceschopnost, bezpečnost i demokratické hodnoty. V rámci této agendy hrají zásadní roli iniciativy jako [AI Continent Action Plan](#), který podporuje vznik AI factories a rozvoj výpočetních kapacit prostřednictvím programu [InvestAI](#). Podstatnou částí strategie je také [European Data Union Strategy](#), usilující o vytvoření sdílených datových prostor a snížení administrativních překážek v přeshraničním sdílení dat. [Digital Decade Policy Program](#) stanovuje ambiciózní cíle pro rok 2030 v oblasti digitálních dovedností, adopce cloudových a AI technologií firmami i dostupnosti online veřejných služeb.

Další prioritou je posilování technologické suverenity, což zahrnuje zejména oblast kvantových technologií dle [Quantum Europe Strategy](#), a rovněž zavedení legislativních opatření pro bezpečnost a ochranu digitální demokratické infrastruktury, jako jsou [NIS2 Directive](#) a nařízení [Digital Services Act](#), [Digital Markets Act](#) a [AI Act](#).

Významnou součástí je také oblast e-commerce a platformové ekonomiky. K relevantním právním předpisům, kterými se bude muset nová vláda zabývat, patří [Platform Work Directive](#) (zlepšení pracovních podmínek v platformové práci), [Digital Fairness Act](#) (ochrana spotřebitelů před manipulativními praktikami), [VAT in the Digital Age](#) (modernizace DPH systému) či zásadní reforma [Celního kodexu EU](#) (digitalizace celního řízení a efektivní boj proti podvodům elektronických tržišť ze třetích zemí).

Toto strategické a komplexní nastavení digitální agendy představuje pro Česko jedinečnou příležitost využít potenciál digitálních technologií k posílení konkurenceschopnosti, podpoře hospodářského růstu a upevnění pozice země v evropském digitálním prostoru.

B) Výchozí pozice Česka

Česko podle nejnovějších údajů z [Czech Republic 2025 Digital Decade Country Report](#) (Evropská komise, 2025) vykazuje v digitální transformaci smíšené výsledky. V oblasti konektivity dosáhla téměř univerzálního pokrytí 5G sítěmi ve výši **99,1 %** (za rok 2024), což výrazně překračuje evropský průměr **94,3 %**, ale stále zaostává v pokrytí velmi vysokorychlostními sítěmi (VHCN) s **53,9 %** domácností (za 2024), zatímco pokrytí optickou infrastrukturou (FTTP) dosahuje **40,6 %**. Zejména ve venkovských oblastech pokrytí VHCN dosahuje pouze **10 %** oproti evropskému průměru **61,9 %**, což vytváří výraznou digitální propast mezi městskými a venkovskými regiony.

V oblasti digitálních dovedností má **69,1 % české populace** ve věku 16–74 let alespoň základní digitální kompetence, což je výrazně nad **evropským průměrem 55,6 %** (za 2023). Avšak země čelí významnému nedostatku IT specialistů s **4,5 %** zaměstnanými ve věku 15–74 let v roce 2024. Problematický zůstává zejména nejnižší podíl žen v IT sektoru v celé EU s pouhými **13 %** oproti průměru EU, který dosahuje bezmála **20 %** podle dat [Eurostatu](#). Digitalizace malých a středních podniků postupuje, kdy **70,8 %** z nich dosahuje alespoň základní úrovně digitální intenzity, ale pouze **35,2 %** firem využívá cloudové služby (za 2023). V oblasti adopce AI Česko zaznamenalo výrazný pokrok s téměř zdvojnásobením na **11,3 %** podniků využívajících AI technologie v roce 2024.

Česko aktivně rozvíjí své digitální iniciativy prostřednictvím aktualizovaného strategického plánu [Digitální dekády](#) (Úřad vlády, 2025) s celkovým rozpočtem bezmála 55 miliard korun. Navazující [Implementační plán programu Digitální Česko 2026](#) (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2025) obsahuje 324 projektových záměrů s rozpočtem přesahujícím 21 miliard korun. Tento plán zahrnuje konkrétní projektové záměry v oblasti digitalizace, včetně rozvoje umělé inteligence, konektivity a digitálního vzdělávání.

Kritický pohled na efektivitu dosavadních investic do digitalizace veřejné správy však přinesla [II. souhrnná zpráva](#) Nejvyššího kontrolního úřadu (NKÚ) z ledna 2026. Úřad konstatuje, že ačkoliv bylo v letech 2020–2024 do digitalizace investováno přes **50 miliard korun**, původní cíl zajistit plně digitální služby do února 2025 nebyl splněn. **Plně digitalizováno bylo pouze 18 % agendových služeb**, přičemž u mnoha ostatních zůstává digitalizace pouze na úrovni elektronického formuláře s manuálním zpracováním na pozadí. Mezi hlavními bariérami zpráva zmiňuje nedostatečné projektové řízení, neúplnost dat a přetrvávající nedostatek IT expertů ve státní správě.

V oblasti digitální identity má bezmála 800 tisíc občanů přístup k elektronické identifikaci prostřednictvím aplikace eDoklady, přičemž podle [Digital Intensity Indexu](#) narostla mezi lety 2023 a 2024 digitalizace veřejných služeb pro občany bezmála o **7 %**, respektive o **3 %** pro podniky. Digitalizace veřejných služeb dosahuje **81,5 %** pro občany a **86,3 %** pro podniky.

Tato pozice vytváří solidní základ pro další digitální rozvoj, ale vyžaduje strategické směřování k překonání identifikovaných slabých míst, zejména v oblasti VHCN infrastruktury, výrazného zrychlení digitalizace služeb státu i municipalit a zvýšení počtu IT specialistů.

Doporučení Digital Council

A) Technologie

1. Umělá inteligence

Umělá inteligence je klíčovou oblastí, v níž má Česko jedinečnou příležitost v souladu s evropskou [AI Factory iniciativou](#) vybudovat národní hub, který nabídne podnikům a startupům přístup k potřebným výpočetním kapacitám a expertním znalostem pro vývoj AI řešení. Národní strategie by měla podporovat jak výzkum a vývoj, tak praktické aplikace umělé inteligence v průmyslu i veřejných službách.

S ohledem na potřebu snižování administrativní zátěže a podporu efektivního využívání umělé inteligence v Evropě doporučujeme pokračovat v tlaku na odložení účinnosti AI Actu pro vysoce rizikové systémy AI a využití tohoto odkladu pro prosazení návrhu nařízení ke zjednodušení digitální legislativy ([Digitální Omnibus](#)), včetně AI Actu. Pokud jde o národní implementaci AI Actu, doporučujeme stavět na minimalistické verzi nedávno zveřejněného [národního návrhu zákona o umělé inteligenci](#) a ve finálním znění více akcentovat právní jistotu regulovaných subjektů s ohledem na vymáhání a podporu malých a středních podniků.

2. Datová centra a cloudové služby

U **datových center** v Česku je potřeba strategicky podpořit jejich další rozvoj, zejména projekt AI Gigafactory v Praze-Zbraslavi ([Prague Gateway DC](#)), který bude klíčovou infrastrukturou pro výpočetní kapacity potřebné pro umělou inteligenci a digitální služby. Vláda by měla využít všechny možnosti podpory v rámci národních i evropských programů, koordinovat investice včetně návazné infrastruktury a zavádět daňové pobídky k přilákání dalších provozovatelů hyperscale datových center. Zároveň je důležité nezapomínat na udržitelnost a energetickou efektivitu datových center i schopnost zajistit pro jejich provoz a využití kvalifikovaný personál.

Současně je nezbytné pokračovat v podpoře **cloudových služeb** zejména v malých a středních podnicích a ve veřejném sektoru, kde je dnes adopce cloudových služeb na nižší úrovni, zejména mezi menšími firmami. Veřejný i soukromý sektor – zejména malé a střední podniky a startupy – mohou významně těžit z využívání cloudových služeb, které otvírají přístup k nejmodernějším digitálním řešením, zvyšují efektivitu a podporují inovace. Veřejný sektor by měl proto aktivně implementovat cloud-first politiku, která za jasně definovaných bezpečnostních předpokladů zajistí interoperabilitu a vysokou úroveň ochrany dat. Česko může ostatním členským státům i Agentuře EU pro kybernetickou bezpečnost (ENISA) sloužit jako příklad dobré praxe, a to zejména díky úspěšnému zavedení Katalogu cloud computingu, který podporuje bezpečné, interoperabilní a transparentní využívání cloudových služeb.

3. Konektivita

Konektivita představuje zásadní infrastrukturální pilíř, který vyžaduje urychlený a koordinovaný rozvoj zejména ve velmi vysokorychlostních sítích (VHCN) a optických vláknech, především ve venkovských oblastech. Právě zde stále přetrvávají v Česku rozsáhlá tzv. bílá místa, tedy lokality bez spolehlivého vysokorychlostního připojení, na která cílí státní dotační programy podporující budování nových sítí s rychlostí alespoň 100 Mbit/s.

S nástupem moderních technologií a služeb se digitální infrastruktura stává stejně strategickou a nezbytnou jako infrastruktura energetická. Univerzální pokrytí 5G sítí je v Česku téměř kompletní, dosahuje 99 % populace a převyšuje evropský průměr. Nicméně je třeba věnovat pozornost odlehkým oblastem, kde je pokrytí horší a kde stále existují mezery v dostupnosti digitálních služeb. Konektivita včetně 5G tak musí být zásadní prioritou pro udržení konkurenceschopnosti regionů. Kvalitní pokrytí mobilním signálem a vysokorychlostním internetem na venkově zabrání odlivu obyvatel do větších měst a udrží kapitál v odlehlých regionech.

Nová vláda by měla zajistit důslednou implementaci Gigabit Infrastructure Actu (GIA), která se nyní schvaluje v evropském parlamentu, aby došlo k naplnění jejích cílů v praxi – snížení nákladů na výstavbu vysokorychlostních sítí, urychlení jejich výstavby a podpoře konektivity ve venkovských, odlehlých oblastech a v dopravních koridorech. V průběhu roku 2026 budou na EU úrovni také probíhat zásadní diskuze o Digital Networks Actu (DNA), který Evropská komise zveřejní v lednu 2026. DNA představuje největší reformu telekomunikační regulace za poslední dekádu.

Klíčová je také pragmatická spolupráce Ministerstva životního prostředí se soukromým sektorem zaměřená na hledání vyvážených řešení, která umožní výstavbu sítí (např. sítě základnových stanic pro 5G a mobilní služby) bez skutečného ohrožení přírody. Ministerstvo průmyslu a obchodu by mělo tento dialog koordinovat a prosazovat ryze věcné posouzení dopadů na krajinu.

Nezbytnou součástí strategie je podpora inovativních přístupů ke konektivitě, které kombinují rozvoj pevných sítí s novými způsoby přístupu, například satelitními technologiemi. Ty představují cennou alternativu k tradičním sítím a mohou efektivně pokrýt signálem i území, kde by výstavba optických vláken nebo 5G základnových stanic nebyla ekonomicky rentabilní, což je zvláště důležité pro velmi řídké osídlené oblasti a venkovské regiony.

Zabezpečení dlouhodobého financování pro podporu tzv. bílých míst a další zrychlení povolovacích procesů je nutností pro co nejrychlejší dosažení komplexní a udržitelné digitální konektivity napříč zemí.

4. Kvantové technologie

Kvantové technologie představují klíčovou oblast strategického rozvoje s významným potenciálem pro posílení technologické suverenity a inovací. Česko může využít své silné akademické a výzkumné zázemí, především v rámci [IT4Innovations](#), který provozuje nejmodernější superpočítačové kapacity a je zapojen do řady mezinárodních projektů včetně evropské [iniciativy EuroHPC](#).

Významný krok pro další posílení pozice Česka v této oblasti představuje spuštění kvantového počítače VLQ v září roku 2025 s unikátní supravodivou architekturou v Národním superpočítačovém centru v Ostravě, který je součástí evropské sítě superpočítačů a umožní českým výzkumníkům i firmám přístup k pokročilým kvantovým výpočtům. Podpora rozvoje vzdělávacích programů zaměřených na kvantové výpočty, včetně nových univerzitních specializací, je nezbytná k zajištění dostatečných lidských kapacit a udržení konkurenceschopnosti v této oblasti.

Národní strategie kvantových technologií a souvisejících iniciativ musí klást důraz na posílení spolupráce mezi akademickou sférou, výzkumnými institucemi a podnikatelským sektorem, s důrazem na aplikace kvantových technologií v kybernetické bezpečnosti, materiálovém výzkumu a dalších průmyslových odvětvích.

5. Polovodiče

Polovodičový průmysl patří k prioritám Česka v rámci posilování technologické suverenity a konkurenceschopnosti. S rostoucí významností čipů v klíčových sektorech, jako jsou umělá inteligence, energetika, doprava či zdravotnictví je nezbytné i nadále rozvíjet domácí výrobní a vývojové kapacity. Česko reaguje na světovou čipovou krizi systematicky – byla přijata [Národní polovodičová strategie](#) (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2024) a v Brně bylo otevřeno České polovodičové centrum (CSC), které je součástí rostoucí evropské sítě kompetenčních center. Toto centrum je klíčové nejen pro výzkum a vývoj, ale i pro podporu malých a středních podniků v oblasti návrhu a výroby čipů.

Podpora inovací je doplněná o fungující Koordinovaný plán [Národního polovodičového klastru](#), zahrnující průmyslové firmy, vysoké školy a státní správu. Česko usiluje o posílení lidských zdrojů v oboru a plánuje do roku 2030 téměř ztrojnásobit počet specialistů, s cílem udržet špičkové technologické know-how. K tomu může vést cesta například skrz usnadnění přístupu kvalifikovaných pracovníků ze zahraničí na český pracovní trh, zjednodušení podmínek spolupráce mezi univerzitami a soukromým sektorem ale i další opatření. Důležitou součástí strategie je rovněž intenzivní mezinárodní spolupráce s dlouhodobými a důvěryhodnými partnery mimo EU.

Dále je nezbytné zrychlit povolovací procesy a administrativní bariéry, které zpomalují výstavbu nových výroben a rozvoj klastrů, a také zajistit rychlejší a efektivnější implementaci evropského legislativního rámce v rámci [European Chips Act](#).

B) Prostředí a podmínky

6. Kyberbezpečnost a odolnost

Kyberbezpečnost a odolnost představují kritickou výzvu pro státní správu, podniky i obyvatelstvo Česka, zejména v kontextu současných geopolitických hrozeb. Zároveň nově přijatý zákon o kybernetické bezpečnosti jako transpozice [NIS2 Directive](#), reagující na hrozby v kybernetickém světě, významně rozšiřuje okruh subjektů, které musí splnit přísné bezpečnostní požadavky. Podobně nový významný rozsah povinností přináší nový zákon o kritické infrastruktuře a s ním související aktuálně projednávané prováděcí předpisy.

Zejména malé a střední podniky jsou nyní konfrontovány s novými povinnostmi, které mohou představovat výraznou administrativní a technickou zátěž a v některých případech jdou nad rámec směrnice. Proto je nezbytné, aby vláda připravila cílené podpůrné programy, které pomohou zejména malým a středním podnikům zvládat nové požadavky – a to nejen prostřednictvím finanční podpory, ale i informativních, vzdělávacích a kooperačních nástrojů, jež posílí jejich schopnost bezpečně fungovat v digitálním prostředí, aniž by byla ohrožena jejich konkurenceschopnost a rozvoj.

Součástí efektivního přístupu musí být prohloubení spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem, kde lídři v oblasti kybernetické bezpečnosti mohou sdílet své zkušenosti, expertizu a osvědčené postupy s ostatními podniky a státními institucemi. Tento model partnerství, kdy veřejná správa funguje jako koordinátor a garant, zatímco soukromý sektor přináší inovativní řešení a poznatky, umožní zvýšit celkovou kybernetickou odolnost. K tomu je vhodné využít i evropské platformy pro sdílení threat intelligence, například EU-CyCLONe, a investovat do rozvoje regionálních bezpečnostních center (SOC), což umožní rychlou reakci na kybernetické hrozby.

Nová vláda by také měla provést revizi požadavků, které na povinné subjekty klade nová legislativa o kybernetické bezpečnosti a kritické infrastruktuře, a které jsou nad rámec příslušných evropských předpisů. Ve spolupráci s NÚKIB by měly být některé kategorie regulovaných subjektů – zejména v oblasti poskytování řízené služby – přesněji vymezeny tak, aby regulace dopadala skutečně pouze na subjekty, u nichž je to nezbytné z hlediska řízení kybernetických rizik.

Současně je nezbytné systematicky připravovat podniky také na nadcházející [Cyber Resilience Act \(CRA\)](#), který obdobné kyberbezpečnostní požadavky přenese přímo na výrobce, dovozce a distributory digitálních produktů, včetně softwaru. To přispěje ke zjednodušení zajištění souladu s kyberbezpečnostními požadavky na straně odběratelů a k větší právní jistotě v celém dodavatelském řetězci.

7. Technologická suverenita

Technologická suverenita je v současné době zásadní prioritou Evropské unie, která usiluje o posílení schopnosti členských států uspět v globální technologické konkurenci s důrazem na podporu evropských inovací a průmyslu. I pro Česko je zásadní, aby jeho firmy a technologie byly globálně konkurenceschopné a měly možnost tímto způsobem vyrůst. Proto by mělo Česko usilovat o zapojení do evropských iniciativ, které vedou ke vzniku a rozvoji relevantních technologických klastrů a systematicky budovat partnerství mezi soukromým a veřejným sektorem. EU by ovšem neměla fungovat jako izolovaný ostrov, ale spíše se snažit benefitovat ze spolupráce s dlouhodobými a důvěryhodnými partnery mimo EU, kteří sdílejí obdobné hodnoty a standardy v oblasti technologií, bezpečnosti a správy dat. Cílem je přispět k posílení konkurenceschopnosti a autonomie evropských technologií, avšak při zachování otevřenosti trhu a mezinárodní spolupráce.

8. Rozvoj e-commerce a rovné podnikatelské prostředí

E-commerce trh v Česku patří mezi ty nejrozvinutější v Evropě a řada původně českých startupů dnes patří v oblasti e-commerce mezi významné evropské firmy. O to víc by mělo být Česko jedním z lídrů v prosazování rovných podnikatelských podmínek pro evropskou e-commerce ve srovnání s čínskými e-shopy a tržišti. České kontrolní orgány musí začít vymáhat po čínských e-shopech veškeré celní, daňové a poplatkové povinnosti, musí důrazně zasahovat proti poškozování a klamání českých spotřebitelů a aktivně vysvětlovat, jaká rizika zákazníci nákupy na čínských e-shopech podstupují. Není potřeba provádět stále nové a nové testy, ale využívat již existující výsledky pro důraznou komunikační kampaň.

Vedle srovnání podnikatelského prostředí by Česko mělo aktivně vytvořit podmínky, které umožní českým firmám prosperovat v globálním digitálním trhu. Významným přínosem by bylo nastavení jasných a transparentních pravidel implementace [VAT in the Digital Age](#) (ViDA) s minimální administrativní zátěží.

Vláda by měla nastavit účinný konzultační mechanismus pro přípravu [Digital Fairness Act](#) a prosazovat české zájmy v EU při jednáních o pravidlech ochrany spotřebitelů, aby nová pravidla nebyla zbytečně byrokratická a umožňovala rozvoj inovací českých subjektů. Jakákoliv nově navrhovaná pravidla ochrany spotřebitele musí být prověřena testem vymahatelnosti i vůči subjektům ze třetích zemí, které prostřednictvím e-commerce prodávají zboží a služby evropským spotřebitelům.

9. Efektivní využití platformové ekonomiky

Nová vláda by měla přistupovat k transpozici [Platform Work Directive](#) pragmaticky s cílem zachovat flexibilitu tohoto moderního sektoru ekonomiky a stimulovat jeho růst. Místo byrokratické regulace, která tento sektor poškodí, je potřeba přijmout vyvážené řešení, které zlepší postavení pracovníků digitálních platforem, aniž by zbytečně omezilo inovace a

vytváření nových pracovních příležitostí v platformové ekonomice či dokonce úplně znemožnilo fungování těchto platforem.

Pro prověření statusu pracovníka platformou by měl zákon stanovit konkrétní a jednoduše vyhodnotitelná kritéria, aby měli pracovníci platformou i platformy samotné dostatečnou právní jistotu o svém statusu. Podobně jako v daňovém právu by měl stát platformám nabídnout závazné posouzení jejich smluvního vztahu s pracovníky platformy, aby se předešlo zdoluhavým a subjektivně hodnoceným správním řízením a z toho plynoucí vysoké míře nejistoty a administrativní zátěže.

10. Podpora podnikání a investic

Podpora podnikání a investic je klíčová pro zajištění konkurenceschopnosti Česka. Důležité je pokračovat v reálném odstraňování regulatorních překážek a zjednodušení legislativy tak, aby byla pro začínající a rostoucí firmy srozumitelná a vstřícná. Podpora rizikového kapitálu je nezbytná.

Připravovaný český startupový zákon představuje důležitý a dlouho očekávaný krok správným směrem. Digital Council se hlásí k jeho základním principům – zejména ke snaze o snížení byrokracie, jasnou a funkční definici startupu, podporu zaměstnaneckých akciových programů (ESOP) a posílení rizikového kapitálu. Tyto pilíře považujeme za nezbytný základ pro to, aby Česko dokázalo dlouhodobě udržet inovativní firmy, talenty i investice a postupně se přiblížilo standardům běžným ve vyspělých startupových ekosystémech. Nová vláda by měla na tomto základu systematicky stavět, nikoli jej oslabovat dílčími kompromisy nebo nejednoznačnými výjimkami. Vláda by se měla vyvarovat přehnané regulace nebo složitých certifikačních režimů. Role státu má především vytvářet předvídatelné, jednoduché a mezinárodně konkurenceschopné prostředí. Pokud bude startupový zákon pojat jako otevřená a dlouhodobá infrastruktura pro inovace, může se stát jedním z klíčových nástrojů modernizace české ekonomiky v nadcházejícím volebním období.

Vítáme, že v nedávné době byla přijata základní úprava zaměstnaneckých akciových programů, která představuje významný posun oproti předchozímu stavu a potvrzuje, že stát začíná vnímat specifika startupového prostředí. Tato úprava by však měla být chápána jako výchozí bod, nikoli jako uzavřené řešení. Nová vláda by měla usilovat o její stabilizaci, zpřehlednění a plné začlenění do širšího rámce startupového zákona, včetně jasné návaznosti na definici startupu, investiční prostředí a další nástroje podpory růstu a škálování.

Na úrovni Evropské unie vyzýváme k aktivní podpoře a proaktivnímu postupu při přípravě tzv. 28. režimu – iniciativy Evropské komise, jejímž cílem je vytvořit skutečně jednotný právní a daňový rámec pro podnikání napříč Evropskou unií. Evropa netrpí nedostatkem talentu, ale nedostatkem strukturální podpory v klíčové fázi růstu, kdy se podnikání přesouvá od vývoje k distribuci, kdy dramaticky rostou nároky na kapitál, lidské zdroje i organizační kapacitu. Právě v této fázi jsou evropské firmy systematicky tlačeny k předčasným exitům, často mimo EU, namísto toho, aby měly reálnou možnost dlouhodobě růst, škálovat a budovat globální lídry na

evropském trhu. Pokud má Evropa přestat vychovávat inovace pro akvizice a začít budovat vlastní šampiony, musí vytvořit podmínky pro to, aby setrvání v EU nebylo vzácností, ale realistickou a podporovanou volbou.

Na základě zkušeností s dotačními programy v oblasti technologií lze pozorovat strukturální nesoulad mezi podmínkami podpory a reálnou dynamikou růstu technologických startupů. Typickým scénářem je, že startup zahajuje podnikání v Česku, avšak v okamžiku vstupu do růstové fáze a přípravy na získání kapitálu z USA zakládá mateřskou společnost. Na tuto zahraniční entitu je následně soustředěn klíčový technologický vývoj a strategické duševní vlastnictví. Současné nastavení dotačních podmínek, zejména požadavek držení duševního vlastnictví po dobu pěti let na české entitě, vede k tomu, že žadatelé do dotačních projektů systematicky nezařazují vývoj core technologií. Místo toho se dotace využívají pouze na oddělitelné či podpůrné funkcionality, které lze později relativně snadno převést nebo licencovat. Tento přístup snižuje strategický přínos dotací jak pro inovativní firmy, tak pro českou ekonomiku.

Nesmí se zapomenout na incentivy, jako je daňové zvýhodnění investic do průlomových technologií (AI, kvantové počítače, polovodiče, či udržitelné technologie) s důrazem na vyšší přidanou hodnotu. Tyto nástroje mohou zásadně ovlivnit rozhodování firem o umístění výzkumu, vývoje a následné komercializace v Česku. Systém daňové podpory však musí být nastaven předvídatelně a ve spolupráci s daňovými experty a podnikatelskou sférou. Dosavadní praxe podpory výzkumu a vývoje ukázala, že přepjatě formální přístup a restriktivní kontrolní praxe vedly k dodatečnému doměřování daně i v případech, které neohrožovaly samotný účel podpory, a tím k omezení investic. Daňové incentivy by proto měly být založeny na posuzování skutečného přínosu projektů, nikoli na formálních pochybeních, aby mohly efektivně podporovat inovace a dlouhodobou konkurenceschopnost české ekonomiky.

11. Digitalizace zdravotnictví a moderní technologie v medicíně

Digitalizace zdravotnictví představuje zásadní výzvu i příležitost pro modernizaci českého zdravotního systému. Základním předpokladem pro úspěšnou digitální transformaci českého zdravotnictví je pevný legislativní rámec a jasně vytyčený plán, včetně závazného harmonogramu, jenž by měl vést k vybudování jednotného národního eHealth systému. Takovýto systém musí zajistit jednoduché a zejména bezpečné sdílení patientské dokumentace mezi všemi poskytovateli zdravotních služeb, a to s využitím mezinárodních standardů, a současně plně implementovat [Evropský prostor pro zdravotní data \(EHDS\)](#).

Pro maximální využití potenciálu technologií je dále nezbytné zvyšovat digitální kompetence na straně poskytovatelů zdravotních a sociálních služeb, ale i pacientů. Považujeme za nezbytné pokračovat v pozitivním trendu otevírání dat o zdravotní péči veřejnosti. Ruku v ruce s tím by však měla jít i jejich podrobná analýza ke prospěchu pacientů i zdravotního systému, ať už na jedné straně za účelem monitoringu dostupnosti a kvality péče, tak na druhé straně s cílem ekonomické optimalizace systému a zvyšování jeho efektivity. Proto je potřeba posílit

odborné a analytické kapacity jak na straně ministerstev a Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS), tak na straně zdravotních pojišťoven.

Současně je nezbytné rozšířit využití umělé inteligence ve zdravotnictví – průzkum České asociace umělé inteligence (ČAUI) z roku 2024 ukázal, že dvě třetiny českých nemocnic již AI používají, zejména v oblasti diagnostiky, zpracování obrazu a správy lékařských zpráv.

Zásadním krokem je implementace novely zákona o elektronizaci zdravotnictví účinné od 1. ledna 2026, která zavádí elektronický očkovací průkaz, e-Žádanky a centrální registr preventivních vyšetření. Tyto nástroje zjednoduší přístup ke zdravotním informacím, zlepší komunikaci mezi různými složkami systému a zefektivní poskytování zdravotní péče. Nové digitální platformy – zejména národní portál a mobilní aplikace EZKarta – nyní slouží jako jednotné brány k digitálním službám a mají být dále rozšiřovány například o rezervační systémy, mapy zdravotnických zařízení či personalizované notifikace na preventivní vyšetření.

Úspěšná komplexní digitalizace má potenciál posunout Česko mezi evropské lídry v digitálním zdravotnictví a výrazně zvýšit kvalitu, dostupnost i efektivitu zdravotní péče. Ruku v ruce s pokračující digitalizací zdravotnictví je však třeba zvlášť pamatovat také na zajištění adekvátní kybernetické bezpečnosti informačních systémů jak na úrovni státu, tak jednotlivých poskytovatelů zdravotních služeb, a to zejména s ohledem na citlivou povahu zdravotnických dat.

12. Digitální vzdělávání a pracovní trh

Digitální vzdělávání musí reagovat na rychlé změny trhu práce, především v oblasti umělé inteligence a kybernetické bezpečnosti. Již od základních škol je nezbytné zavést výuku základů AI a základy bezpečného používání digitálních technologií s důrazem na rozvoj kritického myšlení a digitálních kompetencí. Celkově je digitální vzdělávání zásadní pilíř, který musí propojit školství, státní správu a podnikatelský sektor a zajistit tak dlouhodobou konkurenceschopnost a udržitelný rozvoj české ekonomiky v digitální éře.

Pro řešení nedostatku kvalifikovaných pracovníků v ICT oborech je nezbytné rozšířit programy rekvalifikace a celoživotního vzdělávání a zajistit dostatek zdrojů pro jejich dlouhodobé financování. Prioritou je vytvoření flexibilních a přístupných kurzů specializovaných na AI (a to včetně jejího efektivního využívání), cloud, kybernetickou bezpečnost a datovou analytiku.

Významným zdrojem kvalifikovaných pracovníků v oblasti ICT zůstává pracovní migrace ze třetích zemí. O tyto experty dnes bojují v podstatě všechny evropské země a Česko se umísťuje pro tyto odborníky mezi atraktivními místy pro práci díky kvalitě života, vysoké bezpečnosti i dobrému školství. Bohužel zcela selháváme v rychlosti vyřízení pracovních povolení a řada ICT expertů, kteří by rádi pracovali v Česku, tak nakonec působí v jiné evropské zemi. Je proto potřeba řádově zrychlit vyřizování pracovních povolení a výrazně navýšit kapacity migračního systému s cílem těmto lidem vystavit pracovní víza v řádu několika málo týdnů.

13. Digitalizace státu a podniků

Digitalizace státní správy i podnikatelského sektoru by měla stavět na funkčních řešeních, která se v praxi osvědčila. Česko dosáhlo pokroku v oblasti e-governmentu mimo jiné díky efektivní spolupráci veřejného a soukromého sektoru. Klíčovým příkladem je systém BankID, který bez zbytečné administrativní zátěže zpřístupnil digitální služby státu široké veřejnosti prostřednictvím bank, jimž občané dlouhodobě důvěřují.

Tento model umožnil využívání digitální identity napříč veřejnou správou jednoduchým a uživatelsky přívětivým způsobem a významně přispěl k rozšíření online služeb státu. Do budoucna je proto zásadní na těchto partnerstvích dále stavět, systematicky je rozvíjet a rozšiřovat i do dalších oblastí veřejných služeb a soukromého sektoru. Právě pokračování a prohlubování spolupráce mezi státem a soukromými aktéry je klíčovým předpokladem pro další zvyšování dostupnosti kvalitních digitálních služeb a naplnění ambicí digitální transformace Česka.

Evropská peněženka digitální identity (EUDIW) je přirozeným pokračováním tohoto přístupu a klíčovým projektem digitální transformace EU s povinným termínem spuštění do prosince 2026. Nová vláda by měla zajistit bezproblémový průběh již rozběhlých příprav a realizaci schváleného koncesního modelu veřejně-soukromé spolupráce, aby výsledkem byla plně funkční a uživatelsky přívětivá mobilní aplikace splňující evropské standardy. Funkční EUDIW přinese občanům kontrolu nad svými daty a schopnost bezpečně a jednoduše se identifikovat online i offline a soukromému sektoru (především finančním institucím a dalším regulovaným subjektům) jednotný a bezpečný nástroj pro povinnou identifikaci klientů v souladu se standardy EU. Úspěšné spuštění kvalitní EUDIW do stanoveného termínu bude klíčovým testem schopnosti ČR implementovat ambiciózní evropské digitální projekty, které mohou posílit důvěru občanů v české digitální služby, a především schopnosti efektivní spolupráce mezi státem a soukromým sektorem.

Aby byla digitalizace veřejných služeb komplexní a účinná, vedle zavedení EUDIW je důležité pokračovat ve vývoji plně digitálních agend s automatickým předvyplněním dat z centrálních registrů a zabezpečenou online komunikací s úřady, rozšířit akceptaci bezhotovostních plateb ve veřejném sektoru a systematicky odstraňovat zbytečné administrativní požadavky. Digitalizace bez současného snížení byrokratické zátěže bude jen digitalizací zastaralých procesů.

Je důležité, aby byl potenciál digitalizace plně využit také pro snížení administrativní zátěže. Primárním nastavením jakékoliv reformy musí být zvážení, zda je daná agenda skutečně relevantní (a má tedy být digitalizována) nebo může být zjednodušena či dokonce zrušena bez náhrad. Teprve významné snížení byrokratické zátěže a digitalizace pouze relevantních agend skutečně zvýší efektivitu veřejné správy, zlepší podnikatelské prostředí a posílí důvěru občanů ve státní digitální služby.

C) Implementace, řízení a kontinuita

14. Vládní zmocněnec pro umělou inteligenci

Pro zajištění kontinuity koordinace a implementace této strategie vítáme **zachování postu vládního zmocněnce pro umělou inteligenci**, jehož základním úkolem by mělo být vyjednávání a strategická koordinace úprav evropské regulace AI, zejména v návaznosti na AI Act, a následně řízení jeho transpozice do českého právního řádu tak, aby byla právně správná, ale zároveň prakticky proveditelná a konkurenceschopná. Zmocněnec by měl fungovat jako hlavní kontaktní bod mezi českou vládou, Evropskou komisí a ostatními členskými státy v otázkách výkladu a dalšího rozvoje evropské AI regulace.

Dále by měl nést odpovědnost za koordinaci napříč resorty a regulátory, aby nedocházelo k roztříštěnému výkladu pravidel, duplicitním povinnostem nebo regulatorním konfliktům. To zahrnuje spolupráci s resorty odpovědnými za digitalizaci, průmysl, školství, vnitra i spravedlnost, stejně jako s dozorovými orgány. Součástí role by měla být i metodická podpora veřejné správy při zavádění AI nástrojů, včetně sdílení dobré praxe, podpory pilotních projektů a odstraňování zbytečných právních a procesních bariér.

Zmocněnec by měl rovněž aktivně podporovat české firmy a startupy při adaptaci na nové regulatorní požadavky, zejména prostřednictvím včasných informací, výkladových stanovisek a dialogu mezi státem a soukromým sektorem. Jeho rolí nemá být regulovat trh, ale předcházet regulatorní nejistotě, která brzdí inovace a investice. Zároveň by měl přispívat k formulaci dlouhodobé národní strategie pro AI, která propojí regulaci, výzkum, vzdělávání, rozvoj talentů a využívání AI ve veřejném sektoru, a zajistí tak kontinuitu politiky napříč volebními obdobími.

15. Mezisektorová spolupráce a kontinuální dialog

Úspěšná implementace digitální agendy vyžaduje nejen **silnou koordinaci napříč ministerstvy a státními agenturami**, ale především aktivní mezisektorovou spolupráci se soukromým sektorem, odbornou veřejností a akademickou sférou. Nová vláda by měla zachovat kontinuitu klíčových digitálních politik, které již byly zahájeny, včetně Strategického plánu digitalizace Česka do roku 2030 a související infrastruktury. Změny ve vládě by neměly narušit již běžící projekty financované z evropských fondů ani implementaci mezinárodních závazků.

Klíčovým prvkem efektivní implementace je **kontinuální dialog a pravidelné veřejné konzultace** s odborníky z praxe, technologickými firmami a dalšími zainteresovanými stranami, což je oblast, ve které Česko zaostává oproti západoevropským státům. Pravidelné diskuze, veřejné konzultace a odborné workshopy umožňují včasné zjištění praktických problémů, identifikaci mezer v legislativě a zpětnou vazbu od těch, kteří digitální služby a technologie reálně využívají nebo vyvíjejí. Zavedení systematických mechanismů pro zapojení

soukromého sektoru a odborné komunity do tvorby digitálních politik podpoří nejen kvalitu rozhodování, ale také zvýší důvěru v digitální transformaci a její legitimitu.

Pro efektivně fungující koordinaci by bylo vhodné obnovit **pozici vládního koordinátora digitální agendy**, který by se zodpovídal přímo předsedovi vlády, působil by na Úřadu vlády a měl by jednoznačný nadresortní mandát pro koordinaci veškeré evropské i domácí digitální agendy.

16. Nadstranická spolupráce

Koordinace mezi vládními a opozičními stranami je klíčová pro zajištění dlouhodobé stability digitální agendy. Digitální transformace přesahuje jedno volební období a vyžaduje základní konsenzus napříč politickým spektrem. Pravidelné konzultace s opozicí o klíčových digitálních prioritách a transparentní reportování pokroku může přispět k udržení kontinuity politik i při budoucích změnách vlády.

17. Prosazování českých priorit v EU

Aktivní prosazování českých priorit v digitální agendě na půdě Evropské unie představuje zásadní strategickou nutnost. Česko musí využít svou pozici aktivního člena EU k prosazování specifických zájmů regionu střední Evropy v digitální oblasti. To zahrnuje koordinaci s partnerskými zeměmi v rámci CEE Digital Coalition, D9+, nebo Iniciativa Trojmoří (3SI), kde Česko může společně s dalšími zeměmi regionu prosazovat společné zájmy v oblastech jako jsou digitální dovednosti, podpora investic do pokročilých technologií, kyberbezpečnost a jednotné regulační prostředí. Země regionu mají často podobné výzvy a potřeby v digitalizaci, což vytváří příležitost pro společné postupy v evropských institucích. Aktivní účast v Radě EU, Evropském parlamentu a pracovních skupinách Evropské komise je nezbytná pro zajištění toho, že česká perspektiva bude slyšena při formování budoucích evropských digitálních politik.

18. Implementace digitálních předpisů EU

Implementace digitálních předpisů EU musí být koordinovaná, efektivní a včasná, aby Česko mohlo maximálně využít příležitostí vyplývajících z evropské digitální agendy a zároveň minimalizovat administrativní zátěž pro podniky, zejména malé a střední, při akcentaci předvídatelného podnikatelského prostředí. Klíčová je aktivní spolupráce mezi resorty, průmyslem a akademickým sektorem během celého implementačního procesu a také po něm (včetně *ex post* vyhodnocení dopadů přijaté regulace), což umožní flexibilní adaptaci legislativy na rychle se měnící technologické prostředí a zpřístupní s předstihem podnikům jasné a praktické návody, jak se na nové povinnosti připravit.

19. Strategická prioritizace a talentová konkurenceschopnost

Jasná prioritizace jednotlivých směrů a oblastí v digitální agendě je nezbytná, protože dostupné lidské i finanční zdroje neumožňují rozvíjet vše současně. Nová vláda by měla nastavit hierarchii priorit na základě analýzy, která identifikuje oblasti s největší šancí na rychlé a měřitelné úspěchy a zároveň identifikuje ta místa, kde by nečinnost mohla znamenat závažná rizika pro bezpečnost, konkurenceschopnost nebo fungování státu. Flexibilní přístup umožní efektivní směřování zdrojů v souladu se měnícími se podmínkami a strategickými potřebami Česka.

Priority digitální agendy by měly být pravidelně aktualizovány s ohledem na nové trendy, zahraniční zkušenosti a aktuální situaci s cílem udržet alokaci zdrojů pro měnící se priority.

Součástí této strategie musí být snaha státu najít cesty, jak konkurovat soukromému sektoru v **získávání kvalitních digitálních expertů** pro oblasti, kde je vhodnější, aby stát zajišťoval digitální agendu vlastními zdroji a nikoli prostřednictvím veřejných zakázek. Nová vláda by měla připravit konkrétní úpravu odměňování klíčových expertů, která umožní nabízet konkurenceschopné platy, motivační benefity, příležitosti k profesnímu rozvoji a zapojení do strategických projektů.

20. Transparentní měření pokroku

Měření pokroku je klíčovou podmínkou pro vyhodnocení úspěšnosti prováděných opatření. Je nezbytné využívat jasně definované a měřitelné indikátory, které umožní v pravidelných časových intervalech objektivně sledovat úroveň digitalizace v jednotlivých oblastech a budou v maximální možné míře shodné s indikátory, které pro hodnocení digitalizace využívá Evropská komise, případně členské státy. Pravidelné reportování výsledků zajistí nejen systematickou zpětnou vazbu pro tvůrce politik, ale také posílí odpovědnost za plnění stanovených cílů.

Pro zvýšení transparentnosti a informovanosti všech zainteresovaných stran, tedy občanů, podniků i veřejné správy, je klíčové vytvořit a průběžně aktualizovat veřejně přístupný digitální dashboard. Ten by měl nabídnout přehled o pokroku v jasně stanovených časových intervalech a umožnit srovnání Česka s evropskými cíli a dalšími členskými státy. Veřejně komunikované vyhodnocení, verifikované nezávislými experty, může pomoci zvýšit důvěru veřejnosti v digitalizační proces a motivovat státní správu k dalšímu zlepšování.

21. Mezinárodní spolupráce

Mezinárodní a regionální spolupráce zůstává klíčovým předpokladem pro efektivní využívání evropských programů a iniciativ v oblasti digitalizace. Aktivní zapojení Česka do platforem, jako je společný evropský podnik EuroHPC a další evropská partnerství, umožňuje přístup k nejmodernějším technologiím, know-how i financování pro rozvoj umělé inteligence a vědeckých výpočtů.

Vedle celoevropského rozměru je však důležité systematicky rozvíjet také **regionální spolupráci**, zejména v rámci formátů D9 a Trojmoří, které poskytují prostor pro koordinaci digitálních politik, sdílení osvědčených postupů a společné prosazování regionálních priorit na evropské úrovni.

Efektivním nástrojem posilování odborných kapacit a mezinárodní viditelnosti je rovněž pořádání mezinárodních konferencí, summitů a pravidelných digitálních akcí s regionálním či evropským přesahem přímo v Česku. Tyto aktivity mohou přispět nejen k hlubší integraci do evropského digitálního ekosystému, ale také k posílení pozice Česka jako aktivního a respektovaného aktéra v evropském digitálním prostoru.

Závěr

Česko má příležitost využít období nástupu nové vlády k posílení své pozice v evropském digitálním prostoru a stát se podobně jako v dalších oblastech šampionem rozvoje ekonomiky a fungujícího jednotného trhu bez zbytečné byrokratické zátěže. Navrhovaná doporučení reflektují jak současné výzvy, tak budoucí příležitosti v kontextu evropské digitální agendy na období 2024-2029. Klíčem k úspěchu bude schopnost nové vlády pokračovat v úspěšných iniciativách předchozích období, jako bylo například úspěšné prosazení odložení účinnosti některých částí AI Actu, a zároveň přijít s novými přístupy tam, kde jsou potřeba.

Digitální transformace představuje jeden z hlavních nástrojů modernizace české ekonomiky a fungování státu. Umožňuje výrazné snížení administrativní zátěže pro občany i podniky, zrychlení úředních procesů a efektivnější využívání veřejných prostředků. Kvalitní digitální služby zároveň vytvářejí lepší podmínky pro podnikání, podporují inovace a zvyšují produktivitu, čímž posilují dlouhodobou konkurenceschopnost Česka v evropském prostředí. Při důsledné implementaci těchto doporučení se může Česko stát uznávaným lídrem digitální transformace ve střední Evropě a respektovaným partnerem v evropském technologickém ekosystému.

